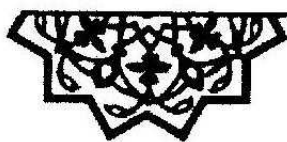

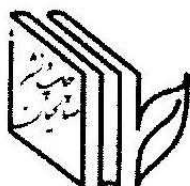
بررسی مفهوم قضی و حقوقی تغییر جنسیت در حقوق ایران

گردآورندگان

احسان اله آگاه

مرتضی خوشدل

رشناسه	: آگاه، احسان‌اله، ۱۳۵۷ -
عنوان و نام پدیدآور	: بررسی مفهوم فقهی و حقوقی تغییر جنسیت در حقوق ایران / گردآورندگان احسان‌اله آگاه، مرتضی خوشدل.
مشخصات نشر	: تهران : انتشارات صالحیان، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۱۲۶ ص.
شابک	: 978-622-6045-05-6
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
موضوع	: تغییر جنسیت
موضوع	: Sex change
موضوع	: تغییر جنسیت — قوانین و مقررات — ایران
موضوع	: Sex change — Law and legislation — Iran
موضوع	: تغییر جنسیت (فقه)
موضوع	: Sex change (Islamic law)
شناسه افزوده	: خوشدل، مرتضی، ۱۳۵۷ -
رده بندی کنگره	: ۱۳۷۷ ت ۷۷ / RC۵۶۰
رده بندی دیویی	: ۵۸۳ .۱۶
شماره کتابشناسی ملی	: ۱۵۹۰۱

دفتر مرکزی: تهران-میدان انقلاب-پلاک ۱۲۷-رنگر جنوبی-خیابان شهدای ژاندارمری-

۰۹۱۹۰۸۱۰۱۴۲ / ۰۹۱۹۰۸۱۰۱۴۲-۶۶۹۷۹۳۰۰ / pubsalchiyan.com/پلاک ۱۲۷-واحد ۳

عنوان کتاب	: بررسی مفهوم فقهی و حقوقی تغییر جنسیت در حقوق ایران
نویسنده گان	: احسان‌اله آگاه، مرتضی خوشدل
ناشر	: صالحیان
صفحه آرا	: هاجر اسفندیاری
سال و نوبت چاپ	: ۱۳۹۷ - اول
شمارگان	: ۱۰۰۰ نسخه
شابک	: 978-622-6045-05-6
قیمت	: ۱۵۰۰۰ تومان

فهرست مطالب

۹ پیش‌گفتار
	بخش اول (ماهیت فیزیولوژیکی جنسیت)
۱۱ ماهیت فیزیولوژیکی جنسیت
۱۲ مقدمه
۱۲ گفتار اول: مفاهیم و تعاریف
۱۲ معنای لغوی تناسل
۱۳ معنای لغوی جنسیت
۱۳ تعریف جنسیت از نظر فیزیولوژی
۱۳ تعریف دو جنسی در پزشکی (Hermaphroditism)
۱۳ روان دگر جنسی
۱۴ خنثی (دو جنسیتی در فقه)
۱۵ خنثی غیر واضح (مشکل):
۱۵ ممسوح
۱۶ گفتار دوم: تاریخچه تغییر جنسیت
۱۸ تفاوت ترانس سکشوال با هرمافرودیسیم (خنثی روانی با خنثی جسمی)
۱۹ دیدگاه مذاهب به تغییر جنسیت
۲۱ انواع تغییر جنسیت
۲۴ نقائص مربوط به تمایز جنسی
۲۴ سندرم ترنر (45X)
۲۴ سندرم کلاین فلتز (47XXY)
۲۵ سندرم عدم حساسیت به آندروژن (46XY)
۲۵ هرمافرودیت حقیقی
۲۶ هرمافرودیت کاذب مؤنث (هایپرپلازی مادرزادی آدرنال)
۲۶ هرمافرودیت کاذب مذکر
۲۷ گفتار سوم: روش‌های تشخیص نوع جنسیت

بخش دوم (عوامل موثر در ایجاد اختلال هویت جنسی)

- ۲۹..... عوامل موثر در ایجاد اختلال هویت جنسی
- ۳۰..... گفتار اول: سبب‌شناسی
- ۳۰..... عوامل بیولوژیکی
- ۳۱..... گفتار دوم: روش‌های تغییر جنسیت
- ۳۱..... روان‌درمانی
- ۳۲..... هورمون درمانی
- ۳۲..... نحوه هورمون درمانی در افراد ترانس سکسوال (خنثای روانی)

بخش سوم (ماهیت فقهی و حقوقی تغییر جنسیت)

- ۳۵..... ماهیت فقهی و حقوقی تغییر جنسیت
- ۳۶..... گفتار اول: بررسی مشروعیت و عدم مشروعیت تغییر جنسیت
- ۳۶..... ممنوعیت مطلق (عدم مشروعیت)
- ۳۷..... حرمت لمس کردن و نظر به عورت نامحرم
- ۳۸..... استناد به روایات:
- ۳۸..... استناد به اجماع
- ۴۰..... گفتار دوم: حرمت از بین بردن اعضای بدن (حرمت تعزیری)
- ۴۱..... استناد به آیه
- ۴۱..... استناد به روایت
- ۴۲..... استناد به دلیل عقل
- ۴۳..... حرمت تغییر در خلقت الهی و غیرمقدور بودن آن
- ۴۶..... مخالفت با مصالح عمومی
- ۴۶..... عدم منفعت عقلایی مشروع و قابل اعتنا
- ۴۷..... استناد به قاعده الناس مسلطون علی انفسهم
- ۴۷..... نظریه مشروعیت مطلق
- ۴۸..... اصل حلیت
- ۵۰..... قاعده تسلیط
- ۵۱..... عدم تغییر در خلقت الهی

- ۵۱ قاعده اضطرار.....
- ۵۲ موافقت با مصالح عمومی و جلوگیری از فحشاء.....
- ۵۳ نظریه مشروعیت مشروط.....

بخش چهارم (تغییر جنسیت و آثار وضعی)

- ۵۵ **تغییر جنسیت و آثار وضعی**.....
- ۵۶ گفتار اول: تغییر جنسیت و مسائل مرتبط با نکاح.....
- ۵۶ اذن و رضایت زوجین در تغییر جنسیت طرف مقابل.....
- ۵۹ تأثیر تغییر جنسیت بر علقه نکاح (پیوند زناشویی).....
- ۶۳ گفتار دوم: تغییر جنسیت و مسأله مهریه.....
- ۶۳ تغییر جنسیت و مسأله مهریه در نکاح دائم.....
- ۶۴ تغییر جنسیت زوجه.....
- ۷۳ تغییر جنسیت زوج.....
- ۷۵ تغییر جنسیت و مهریه در نکاح منقطع.....
- ۷۸ تغییر جنسیت و مسأله عده.....
- ۸۰ گفتار سوم: تغییر جنسیت و مسأله نکاح با محارم نسبی.....
- ۸۰ تغییر جنسیت مادر به مرد و مسأله نکاح با دختران.....
- ۸۳ تغییر جنسیت پدر به زن و نکاح با پسران.....
- ۸۴ تغییر جنسیت و نکاح با محارم سببی.....
- ۸۴ تغییر جنسیت مادر به مرد و ازدواج او با حلیله پسر.....
- ۸۶ تغییر جنسیت حلیله پسر به مرد و ازدواج با مادر شوهر.....
- ۸۹ گفتار چهارم: تغییر جنسیت و اثر آن بر قصاص و دیات.....

بخش پنجم (ملاحظات حقوقی، نحوه دادرسی و شناسایی جنسیت جدید)

- ۹۱ **ملاحظات حقوقی، نحوه دادرسی و شناسایی جنسیت جدید**.....
- ۹۲ گفتار اول: روند دادرسی و شرایط قانونی صدور گواهی تغییر جنسیت.....
- ۹۲ رویه قضایی کشورها و دادگاه اروپایی حقوق بشر.....
- ۹۳ گفتار دوم: سیر قانونی صدور گواهی تغییر جنسیت.....
- ۹۳ شرایط قانونی صدور گواهی تغییر جنسیت.....

- گفتار سوم: شناسایی جنسیت جدید طبق قوانین..... ۹۸
- مرجع صلاحیت‌دار برای شناسایی جنسیت جدید..... ۱۰۰
- آثار تصحیح شناسنامه..... ۱۰۲
- اساسی بودن جنسیت..... ۱۰۴
- نتیجه‌گیری..... ۱۰۵
- استفتائات..... ۱۰۹
- منابع فارسی..... ۱۲۰
- مجلات و مقالات..... ۱۲۲
- منابع عربی..... ۱۲۳

پیش گفتار

پیشرفت‌های سریع علم پزشکی در چند دهه اخیر موجب بروز موضوعات و مسائل حقوقی ای شده که در گذشته سابقه نداشته است. یکی از مباحث بحث انگیز که در دهه‌های اخیر بیشتر مورد توجه قرار گرفته و پیشرفت‌های علم پزشکی و جراحی زمینه و امکان آن را فراهم کرده، تغییر جنسیت است.

به هر گونه تبدیل، اصلاح و یا تغییر که در جنس فرد به وجود آید، به گونه‌ای که وضعیت فعلی او از نظر زن یا مرد بودن با حالت سابق او، دارای تفاوت و گوناگونی شود، عنوان «تغییر جنسیت» اطلاق می‌شود. در عرف جاری نیز کسانی هستند که به دلیل قابلیت‌های فیزیکی دو جنس مذکر و مؤنث و به تعبیر دیگر انحراف در هویت جنسی، از جنسیت خود اظهار ناراضایتی می‌نمایند و بدین لحاظ خواستار تغییر جنسیت هستند. زیرا جنسیتی که در روانشان حس می‌کنند با جنسیت جسمشان متضاد است. این افراد در زمانی که خود را می‌شناسند، احساس می‌کنند به جنس دیگر تعلق دارند و در کالبدی اشتباه به دنیا آمده‌اند. لذا مایلند که هویت و جنسیت آنان به طور کلی تغییر یابد. هر چند باور آن برای گروهی امکان‌پذیر نیست و آن‌ها غیرممکن می‌دانند در مقابل گروهی دیگر آن را به عنوان درمان یک نوع بیماری پذیرفته‌اند. تغییر جنسیت در مورد افراد خنثی صدق نمی‌کند، بلکه باید در مورد این افراد عنوان اصلاح جنسیت یا تعیین جنسیت را بکار برد چون این افراد از نظر فیزیولوژی هر دو بافت جنسی را دارا هستند و با جراحی فقط یکی از بافت‌های جنسی حذف می‌شود. افرادی که در معرض درمان تغییر جنسیت قرار می‌گیرند به نوعی از لحاظ روانی یا جسمی دچار مشکل هستند در این افراد خصوصیات جسمی با گرایش‌ها و نمایشات جنسی آن‌ها در تضاد است. و با عنوان ترانس سکسوال یا خنثای روانی نامیده می‌شوند. ترانس یک از شدیدترین اختلالات هویت جنسی است.

اما به رغم امکان پزشکی تغییر جنسیت و نظر مثبت فقها در خصوص آن و افزایش روزافزون متقاضیان چنین تغییری، حقوق موضوعه ایران در این خصوص قانون خاصی به صورت مصوب ندارد و نبود قانون و مقررات مدون در این زمینه به طور کامل ملموس می‌باشد. با جایز دانستن تغییر جنسیت آثار فقهی و حقوقی بر آن مرتب می‌شود که وضعیت و جنسیت فعلی شخص ملاک آن می‌باشد این آثار شامل نکاح، ارث، ولایت، مهریه، عده و ... می‌باشد.

کتاب حاضر با ابتدا به مفاهیم و اصول علم پزشکی و با تکیه بر مبنای فقهی و حقوقی موضوع تغییر جنسیت درصدد است نقش تغییر جنسیت را در برخورداری افراد خنثی و خنثی روانی در حقوق مالی و غیرمالی بعد از تغییر مورد بررسی قرار دهد. در مورد تغییر جنسیت بین گروه فقه‌های شیعه و اهل سنت اختلاف نظر آشکاری دارند، در مجموع در این زمینه ۳ نظریه مطرح شده است، ممنوعیت مطلق، مشروعیت مطلق و مشروعیت مشروط. اهل سنت معتقد به حرمت تغییر در خلقت الهی هستند و با استناد به آیه ۱۱۹ سوره نساء این کار را حرام و غیرشرعی می‌دانند. فقه‌های شیعه در صورتی که این تغییر مابین با کارهای حرام مانند لمس کردن و نظر نباشد را جایز می‌دانند و برای این جواز به اصل اباحت استناد می‌کنند و معتقدند از طرف شارع مقدس دلیل و مدرکی دال بر حرمت تغییر جنسیت وضع نشده و آن به مذکور است. این بحث مربوط نمی‌شود. اما به رغم امکان پزشکی تغییر جنسیت و نظر مثبت فقها در خصوص آن و افزایش روزافزون متقاضیان چنین تغییری، حقوق موضوعه ایران در این خصوص قانون خاصی به صورت صریح ندارد و نبود قانون و مقررات مدون در این زمینه به طور کامل ملموس می‌باشد. با جایز دانستن تغییر جنسیت آثار فقهی و حقوقی بر آن مترتب می‌شود که وضعیت و جنسیت فعلی شخص ملاک آن می‌باشد این آثار شامل نکاح، ارث، ولایت، مهریه، عده و ... می‌باشد.